

Pöytäkirja

Toisen asteen koulutuksen yhteistyön ja järjestäjä rakenteen kehittäminen VN/26808/2021

Toisen asteen koulutuksen kehittämisen seurantaryhmän kokous

Aika: tiistai 1.3.2022 klo 9.00–11.00

Paikka: Teams-etäkokous

Osallistujat:

Veli-Matti	Lamppu	Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Jukka	Kujala	Ammatilliset erityisoppilaitokset (AMEO-verkosto)
Jussi	Sutinen	Pro Lukio ry
Melina	von Kraemer	Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf
Eemeli	Rajala	Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU ry
Jutta	Vihonen	Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Anu	Haapasalo	Suomen Oppisopimusosaajat ry
Aliisa	Toivanen	Suomen Lukiolaisten Liitto ry (SLL)
Mauri	Ronimus	Aikuislukioliitto ry
Markku	Moisala	Yksityiskoulujen Liitto ry
Tiina	Immonen	Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry
Åsa	Stenbacka	Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry
Mikko	Vieltojärvi	Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Marja	Vartiainen	Suomen Yrittäjät ry
Mikko	Valtonen	Keskuskauppakamari ry
Miika	Sahamies	Akava ry
Riina	Nousiainen	STTK ry
Kirsi	Rasinaho	Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Susanna	Aro	Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.
Marja	Pesonen	Kirkon työmarkkinalaitos
Tuomo	Laakso	Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
Laura	Rissanen	Sivistystyönantajat ry
Kyösti	Värri	Suomen Kuntaliitto ry
Merja	Salmi	Valtiovarainministeriö
Arto	Pekkala	Opetushallitus
Samuli	Maxenius	Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Jyrki	Huusko	Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Jutta	Virolainen	CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy
Helena	Ahonen	Suomen Kansanopistoyhdistys - Finlands Folkhögskolförening ry
Jukka O.	Mattila	Suomen Lähilukioiden yhdistys ry
Tiina	Tähkä	Ylioppilastutkintolautakunta
Juha	Järvinen	Suomen konservatorioliitto
Seppo	Hänninen	Opetushallitus
Anne	Liimatainen	Opetushallitus
Kurt	Torsell	Opetushallitus

Anna	Mäkipää	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Petri	Lempinen	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Tiina	Silander	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Ville	Heinonen	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Sami	Aalto	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Ilmari	Hyvönen	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kari	Korhonen	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Tarja	Koskimäki	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Tomi	Kytölä	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Victor	Nyberg	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Johannes	Peltola	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Mari	Pastila-Eklund	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Minna	Polvinen	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Jari	Rajanen	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Seija	Rasku	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Piritta	Sirvio	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kaisa	Koskimäki	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Marika	Bäckman	Opetus- ja kulttuuriministeriö

Asialista:

1. Kokouksen avaaminen ja edeltävän kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen
Kokous avattiin klo 9.09 ja edellisen kokouksen 1.2.2022 pöytäkirja todettiin hyväksytyksi.
2. Koulutuksen järjestäjien tilaisuus 4.2.2022
Koulutuksen järjestäjien webinaarissa saatiin Howspace-työtilan kautta noin 500 kommenttia, joista tehty yhteenveto on käytettävissä jatkovalmisteluissa.
3. Tiedoksi alustavat webinaarien ajankohdat toisen asteen kehittämishankkeeseen liittyen
Koulutuksen järjestäjille järjestetään webinaarit 12.4. ja 31.5. sekä opettajille ja ohjaajille 5.5.2022.

4. Toisen asteen koulutuksen rahoituksen kehittäminen

Kari Korhosen esitteli rahoituksen simulaatiomallin. Keskustelussa tuotiin esille, että esityksessä on eri tavoin tuotu esille muutoksia vanhan mallin ja uudistuksen välillä, mutta seuraavaan kokoukseen toivotaan esitystä myös koulutusalaakohtaista muutoksista esim. luonnonvara-aloilla sekä vaikutusarviointi esim. yksialaisiin koulutuksen järjestäjiin.

Vaativan tuen kolmiportaisuuteen ei olla tekemässä muutoksia, eli termit säilyvät nykyisen kaltaisena, sisältäen jatkuvan oppimisen ja oppivelvollisuuden lisäksi erityisen tuen säilymisen.

Veli-Matti Lamppu esitti kysymyksen, että miksi mallissa säädetään vain oppivelvollisten kohderyhmästä, vaikka simulointimalli on kokonaisuus, joka vastaa tavoitetta rahoituksen selkeästä yksinkertaistamisesta. Petri Lempinen vastasi, että oppivelvollisuuden perusteiden toimeenpanon myötä haetaan selkeyttä siihen, että saadaan rahoitusperusteet laadukkaan koulutuksen takaamiseksi oppivelvollisille. Jatkuvan oppimisen puolella on vielä tarkennusvaraa, mutta yksinkertaistamista tulee painotustekijöitä poistamalla. Rahoitusmallia muutetaan vasta sen

jälkeen, kun on käyty läpi pienet opintokokonaisuudet ja miten tuodaan joustoja ammatillisten tutkintojen suhteen. Näitä asioita on tarkoitus valmistella työryhmässä, joka asetetaan loppukesästä.

Todettiin, että rahoitusmallin yksinkertaistamiselle on tarvetta. Kritiikkiä esitettiin siitä, että kohderyhmien jakaminen ja kriteerien eriyttäminen ei näytä yksinkertaistavan rahoitusmallia. Lisäksi malli pienentää suoritus- ja vaikutusrahoituksen osuutta edelleen. Muutokset rahoitukseen eivät mallin mukaan kuitenkaan ole suuria, joten muutoksen tekeminen nopeassa aikataulussa on herättänyt koulutuksen järjestäjien keskuudessa huolta – oppivelvollisia koskevan lainsäädännön muutosten sijaan toivotaan pitkäjänteistä koulutuksen kehittämistä. Työelämäpalautteen osalta todettiin, että sitä on vasta alettu keräämään ja kehittämään, eikä sitä vaikuttavuuden arvioimiseksi kannata tässä vaiheessa poistaa rahoitusperusteista.

5. Toisen asteen koulutuksen toiminnan ohjauksen kehittäminen

Tarja Koskimäki esitteli asiakohdan, minkä jälkeen Kyösti Värri nosti esiin kysymyksen kuntien roolista ammatillisen koulutuksen järjestäjinä. Kahden vuoden kuluttua myös te-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Koulutusta ohjataan lainsäädännön, lupien ja rahoituksen avulla, mutta tuodaanko mukaan myös mikromanagementia ilman lainsäädäntöä. Alueellisesta keskustelusta puhuttaessa tulisi määritellä mikä on alue. Kunnilla on itsehallinnollinen asema, mutta valtion ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien yhteistyöstä puhuttaessa kuntien rooli ja tavoitteet puuttuvat keskustelusta. Mikko Vieltojärvi ja Mikko Valtonen toivat lisäksi esiin työelämäkuntien roolin ja sen, että olisi kiinnostavaa kuulla millaisia muutossuunnitelmia niihin liittyy. Prosessissa pitäisi säilyttää järjestäjäneutraali teetti sekä taata mahdollisuus reagoida alueellisiin muutoksiin ja vastata työelämän tarpeisiin. Petri Lempinen totesi, että työelämäkuntien toiminnan ja muutostarpeen selvittämisestä on juuri tehty tarjouspyyntö.

Riina Nousiainen esitti kysymyksen tavoitteista ja seurantaindikaattoreista; missä määrin nämä olisi yhteisiä lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjille, miten näitä seurattaisiin ja miten näitä konkreettisesti hyödynnettäisiin? Indikaattoreita on tarpeen määritellä laajassa yhteistyössä. Tuomo Laakso ja Laura Rissanen toivat esiin, että toisen asteen kehittämishankkeen rinnalla toimii myös lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelma, joten monen yhtäaikaisen käynnissä olevan hankkeen muodostama kokonaisuus on epäselvä. Koulutuksen kehittämisen osalta ollaan keskitytty ammatilliseen koulutukseen, vaikka hanke koskee koko toista astetta. Mitkä ovat ne konkreettiset keinot, joilla toiminnan ohjausta lähdetään joustavoittamaan ja keventämään? Indikaattoreiden osalta tarvitaan työn tueksi laatu- ja saavutettavuuskriteerit sekä lukiokoulutuksen että ammatillisen koulutuksen osalta. Tuomo Laakso esittikin, että seuraavassa seurantatyöryhmän kokouksessa esiteltäisiin lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuustyöryhmän tekemää työtä.

6. Toisen asteen koulutuksen sisältöjen kehittäminen

Sisältöjen kehittämisestä on järjestetty koulutuksen järjestäjien tapaaminen 8.2., jonka pohjalta Seija Rasku toimittaa seurantaryhmälle tiivistelmän esille nousseista asioista kokouksen jälkeen. Opiskelijajärjestöjen tapaaminen sisältöjen kehittämisestä järjestetään 3.3.2022.

7. Alustavat pykäläluonnokset

Piritta Sirvio esitteli alustavat pykäläluonnokset. Keskustelussa Tiina Tähkä nosti esiin, että kahden tutkinnon ajattelusta yhdistelmä-tutkintoon siirtyminen voi mahdollisesti pudottaa yo-tutkinnon suorittamisen pois. Lainsäädännöllä voidaan selkeyttää voiko aineopiskelijaksi ottamisesta tehdä päätöksen vain lukiokoulutuksen järjestäjä. Lisäksi lainsäädännössä tulee määritellä mitkä ovat koulutuksen järjestäjän velvollisuudet ja opiskelijan oikeudet, sekä kuinka paljon aineopintoja voi

suorittaa ja missä aineissa, jotta nämä eivät jää koulutuksen järjestäjän varaan. Myös Kyösti Värri ja Veli-Matti Lamppu pitivät tärkeänä sitä, että opintojen laajentumisen vaikutuksesta mm. opintojen rahoitukseen ja tutkintoaikojen pidentymiseen käydään keskustelua.

Lisäksi Veli-Matti Lamppu ja Mikko Valtonen toivat esille sen, että kehittämishankkeessa korostuu ammatillisen koulutuksen kehittäminen, mutta myös lukio-opiskelijoita tulisi kannustaa ristiin-suorittamaan ammatillisia opintoja. Ammatillinen perustutkinnon tuottamasta jatko-opintokelpoisuudesta tulee huolehtia kehittämällä ammatillisen koulutuksen sisältöjä, jotta korkeakouluihin hakeutumista varten ei jatkossakaan vaadita lukio-opintojen suorittamista. Laura Rissanen huomautti myös, että yhdistelmä­tutkinto vaatii paljon opiskelijoilta, joten heitä tulisi kuulla valmistelussa ja pohdittaessa onko tarkoituksen mukaista lisätä tätä väylää.

Piritta Sirvio totesi, että yo-tutkinnon asema tulee näkymään näiden pykälien perusteluissa. Tarkoitus ei ole lainsäädännössä korostaa kaksoistutkintoa eli kahden tutkinnon suorittamista vaan ristiinsuorittamista. Yhdistelmä­­tutkintoja koskevasta terminologiasta on tiedusteltu Kotuksen virkakielineuvonnasta. Rahoituksen osalta jatketaan nykymallia, ja jatkossa mahdollistetaan monenlaiset yhteistyömallit koulutuksen järjestäjien välillä. Tarkoitus ei jäykistä vaan selkeyttää yhteistyömalleja. Opiskelijajärjestöjä kuullaan ristiinsuorittamista ja kaksois- tai kolmoistutkintojen suorittamisesta kulu­valla viikolla.

8. Seuraava kokous maanantaina 28.3.2022

Kaikki saadut kommentit huomioidaan jatkovalmistelussa ja yhteistyö jatkuu 28.3. kokouksessa.

9. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 11.00.